

Minister Klimatu i Środowiska

DLŁ-WNO.050.64.2023.RB
2737172.10674840.8571158
Warszawa, 16-08-2023

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Kazimierza Kleinę w dniu 5 lipca 2023 r. w sprawie problemów związanych z reprivatyzacją nieruchomości będących gruntami leśnymi, BPS/043-63-2233/23, przedstawiam poniższe informacje.

Na wstępie należy ponownie zaznaczyć, iż w przypadku przejęcia nieruchomości na podstawie dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 12 grudnia 1944 r. *o przejęciu niektórych lasów na własność Skarbu Państwa* (Dz. U. Nr 15, poz. 82), spory w tym zakresie mogą być rozstrzygane wyłącznie w postępowaniu przed sądem powszechnym.

Jednocześnie należy wyjaśnić, iż ww. dekret z dnia 12 grudnia 1944 r. został uchylony na podstawie art. 6 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. *o zmianie ustawy Kodeks cywilny* (Dz. U. Nr 55, poz. 321) i brak jest przepisu, który przewidywałby właściwość organów administracji do rozstrzygania sporów, dotyczących nabycia przez Skarb Państwa własności lasów i gruntów leśnych na podstawie tego, uchylonego już obecnie, dekretu. A zatem, w takim przypadku, w celu dochodzenia roszczeń należy wystąpić do sądu rejonowego, właściwego ze względu na położenie nieruchomości leśnej. Przepis art. 6 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. *o zmianie ustawy Kodeks cywilny* stanowi także, iż pozostaje w mocy nabycie własności, które nastąpiło na podstawie przepisów dekretu PKWN z dnia 12 grudnia 1944 r.

Natomiast zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. *o księgach wieczystych i hipotece* (Dz. U. z 2022 r. poz. 1728, z późn. zm.) istnieje możliwość wystąpienia z roszczeniem

o usunięciu niezgodności między stanem prawnym nieruchomości, ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym.

Z kolei, jeżeli przejęcie nieruchomości nastąpiło na podstawie przepisów Dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 6 września 1944 r. *o przeprowadzeniu reformy rolnej* (Dz. U. z 1945 r. Nr 3, poz. 13), istnieje możliwość wystąpienia z wnioskiem do wojewody właściwego ze względu na położenie nieruchomości o zbadanie zgodności tego przejęcia z przepisami wyżej wskazanego Dekretu PKWN, a organem odwoławczym jest Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Odnosząc się do pierwszego pytania wskazanego przez Pana Senatora w przedmiotowym Oświadczeniu, dotyczącego nieruchomości położonej w Nadleśnictwie Osusznica, należy podkreślić, iż jak wynika z wyjaśnień przekazanych przez Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych, Sąd Okręgowy w Słupsku, sygn. akt IV Ca 50/21 wyrokiem z dnia 19 października 2021 r., oddalił apelację Skarbu Państwa - Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa Osusznica od wyroku Sądu Rejonowego w Bytowie z dnia 1 października 2020 r., sygn. akt I C 72/16. Kwestią istotną w sprawie jest to, iż postępowanie toczyło się w zakresie ustalenia treści księgi wieczystej nieruchomości, która przejęta została na rzecz Skarbu Państwa na podstawie Dekretu PKWN *o przeprowadzeniu reformy rolnej* (tj. Dekretu z dnia 6 września 1944 r.).

Co do zasady orzecznictwo, jakie na przestrzeni wielu lat zostało wypracowane w polskim systemie sądownictwa wskazywało, iż tego rodzaju sprawy znajdują się we właściwości sądów administracyjnych, gdyż kwestie ewentualnych nieprawidłowości w zastosowaniu przepisów dekretu powinny być przedmiotem rozstrzygnięć organów administracji (województw oraz ministra właściwego do spraw rolnictwa).

Należy także zauważyć, iż przedmiotowa sprawa dotyczy uzgodnienia treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, nie zaś przejęcia nieruchomości na podstawie Dekretu PKWN z dnia 12 grudnia 1944 r. Natomiast jak wskazano wyżej, są to odrębne tryby postępowania sądowych, które są powiązane jedynie pośrednio.

Tym samym, odpowiadając na pytanie Pana Senatora należy stwierdzić, iż wskazane w odpowiedzi tu. organu z dnia 23 maja 2023 r. twierdzenie, koresponduje z opisaną sprawą.

Odpowiadając na drugie pytanie, w odniesieniu do powyższych wyjaśnień, należy podkreślić, że nie można jednoznacznie uznać, że przywołany wyrok wydany w postępowaniu o uzgodnienie treści księgi wieczystej jest wystarczającym rozstrzygnięciem przesądzającym, iż określona nieruchomości nie podlegała zapisom dekretów PKWN. Przede wszystkim, jak wskazano powyżej, postępowanie dotyczyło ustalenia treści księgi wieczystej, nieruchomości przejętej na podstawie Dekretu PKWN z dnia 6 września 1944 r. *o przeprowadzeniu reformy rolnej*, nie zaś Dekretu PKWN z dnia 12 grudnia 1944 r. *o przejęciu niektórych lasów na własność Skarbu Państwa*. Natomiast, w odniesieniu do nieruchomości przejętych na podstawie Dekretu PKWN z dnia 6 września 1944 r., jak wskazano powyżej, kwestie ewentualnych nieprawidłowości w zastosowaniu przepisów tego dekretu powinny być przedmiotem rozstrzygnięć organów administracji (wojewodów oraz ministra właściwego do spraw rolnictwa) oraz do sądów administracyjnych.

Odnosząc się do pytania trzeciego, należy nawiązać do powyższych informacji i wyjaśnić, iż działania Nadleśnictwa Osusznica podyktowane były i są koniecznością dochowania dbałości o mienie Skarbu Państwa. Okoliczność ta nakłada bowiem na nadleśnictwa obowiązek dopełnienia wszelkich starań, aby w sprawach dotyczących powierzonego Lasom Państwowym mienia publicznego doprowadzić do wyeliminowania wszelkich niejasności, gdyż tylko w takiej sytuacji możliwe będzie wykazanie, iż dochowano należytej staranności w wykonywaniu obowiązków właścicielskich w imieniu Skarbu Państwa.

W tym miejscu należy wyjaśnić, iż w dniu 18 stycznia 2022 r. Nadleśniczy Nadleśnictwa Osusznica wystąpił z wnioskiem do Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej o złożenie skargi kasacyjnej/wniosku o zasiedzenie. Dotychczas sprawa jednak nie została zakończona, a Prokuratura uznała za niezbędne ustalenie następców prawnych zmarłego uczestnika postępowania, co w chwili obecnej, według Nadleśnictwa, nie jest możliwe.

Z uwagi na powyższe, należy uznać za uzasadnione działanie Nadleśnictwa Osusznica, mające na celu rozstrzygnięcie w sposób ostateczny o tym, czy przejęcie gospodarstwa na rzecz Skarbu Państwa odbyło się w sposób skuteczny i prawidłowy. Działania te wynikają z faktu, iż przepisy dotyczące przejmowania gruntów na podstawie dekretów PKWN nie są jednoznaczne i pozwalają na interpretację w każdej odrębnej sprawie, natomiast każda sprawa jest indywidualna.

Reasumując należy podkreślić, iż Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe

nie podejmuje kroków prawnych w sprawach, w których w sposób niebudzący wątpliwości rozstrzygnięto o tym, czy zapisy dekretu stosowano prawidłowo, zaś w przedmiotowej sprawie wątpliwości nadal nie zostały wyjaśnione. Z tego względu, działanie Nadleśnictwa Osusznica należy uznać za prawidłowe.

Z poważaniem

Z up. Ministra

Edward Siarka
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów